

налагодження з ним діалогу. Традиційна реклама, цілком та повністю орієнтована на брендинг, уже не має переважного впливу на поведінку людей, тому як сучасний споживач потребує діалогу з виробником.

Варто зазначити, що багато в ефективності роботи суб'єктів ресторанного бізнесу залежить і від його внутрішньої атмосфери. Роботодавці ресторанної сфери часто застосовують до своїх працівників різні види стимулювання, яке дає можливість підвищити його зусилля, старанність, наполегливість у роботі. Це, в свою чергу, впливає на продуктивність праці і напряду впливає на розвиток самого підприємства. Класичні три види стимулювання: матеріальне, соціальне й моральне, в ресторанному бізнесі також мають свою специфіку, оскільки спілкування споживача і продавця, в особі робітника закладу, є персоналізованим[3].

Отже, можна визначити, що від просування закладу у сфері ресторанного бізнесу варто розуміти будь-які повідомлення, заходи, що використовуються закладами ресторанного бізнесу з метою інформування, переконання чи нагадування споживачам про заклад, заходи, послуги задля покращення фінансових результатів діяльності закладу та вплив на післявоєнну економіку нашої держави. На даний час динаміка вітчизняних макроекономічних процесів у державі дає підстави для висновку про наявність несприятливих макроекономічних умов для формування конкурентного середовища у сфері ресторанного бізнесу. Бо війна триває, багато закладів не виживають. Проте, як зазначають фахівці, ресторанне господарство є інвестиційно привабливою сферою задля економіки України зараз і в майбутньому, тут не знижуються темпи розвитку підприємництва. Вибір елементів просування в значній мірі залежить від сегменту ринку на якому працює заклад. Окремо приділена увага персоналізованому підходу до відвідувачів через персонал закладу, що потребує більш активної мотивації. Загалом сфера ресторанного бізнесу має перспективи у післявоєнній відбудові України та потребує окремого підходу до політики просування закладів на ринку.

Список використаних джерел:

1. Forbes, Ukraine, 2022. Режим доступу: <https://forbes.ua/ua/> - Станом на 16.02.2023. Назва з екрану
2. Національної ресторанна асоціація України. Режим доступу: <https://nraua.org/> - Станом на 16.02.2023. Назва з екрану
3. Гросул В.А., Блавацька Н.Ю. Модель оцінки можливостей розвитку підприємств ресторанного бізнесу України в умовах пандемії Covid-2019 // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. - 2020. - Т. 31 (70). - № 3. - С. 121-126.

Кучма С. В., здобувачка освіти,
науковий керівник: **Гібкін К. Р.**, викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОЇ СПРАВИ НА РИНКУ ПОСЛУГ У ПІСЛЯВОЄННІЙ УКРАЇНІ

Готельний бізнес є галуззю, яка динамічно швидко розвиваються, а особливо у післявоєнний період, при цьому її розвиток на території України відбувається нерівномірно і залежить як від внутрішніх, так і від зовнішніх факторів, які у відповідності до стратегічного аналізу, впливають на певні процес. Крім того, розвиток закладів готельного господарства пригальмовує нерівномірний і нестійкий попит на цей вид послуг. Що стосується основних стратегій, які використовуються керівництвом готелів – це розвиток сфери послуг та розширення клієнтської бази шляхом широкого залучення в участі семінарах, виставках та ін. [1]. До тенденції розвитку підприємств готельної індустрії, що отримали розвиток в останні десятиліття, відносять:

- поглиблення спеціалізації закладів готельно-ресторанного бізнесу;
- утворення міжнародних готельно-ресторанних ланцюгів;
- розвиток мережі малих підприємств;
- впровадження в індустрію гостинності інноваційних комп'ютерних технологій.

Готелі в різних містах України стикаються з однаковими проблемами: жалюгідний стан матеріально-технічної бази, падіння рентабельності, коефіцієнт завантаження на рівні близько 30%, вимушено завищені ціни, щоб покрити витрати пов'язані з експлуатуванням, та багато інших. Усе це викликає необхідність розробки на регіональному та державному рівні правових заходів щодо підтримки готельної індустрії України [2].

Україна серйозно відстає в якісних показниках у порівнянні з найближчими європейськими сусідами – вони ж і конкуренти на світовому туристичному ринку, і при простому еволюційному розвитку інфраструктури засобів розміщення готелі України будуть просто неконкурентоспроможними, тому необхідною є розробка стратегій розвитку різних сегментів цієї галузі послуг: як великих готелів, так і малих підприємств, які здатні надавати якісні послуги [3].

Екологізація і спеціалізація готельних підприємств, реконструкція і диверсифікація готельних послуг, концептуалізація і технологізація пропозицій – такою є сучасна готельна політика як засіб виживання, пошук нових «ніш ринку» і розширення асортименту готельних послуг.

Отже, перспективним напрямом відновлення економіки та розвитку готельних послуг України є поступова еволюція, створення мережі готелів та розвиток малих готельних підприємств.

Таким чином, можна зробити висновки щодо сучасного стану і тенденцій розвитку готельної індустрії:

Для сталого динамічного розвитку необхідно, щоб основний готельний фонд відповідав міжнародним стандартам;

Досягнення готельної індустрії України знаходяться на стадії розвитку, який передбачає реконструкцію та розширення кола послуг.

Список використаних джерел:

1. Єфімова О., Єфімова Н. Економіка готелів і ресторанів. – Миколаїв: Нове знання, 2004. - 279с.
2. Титамир Л. А. Сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності в Україні // Наукові праці ОНАХТ. – Одеса, 2013. – Вип. 44, Т. 2. – С. 389-393.
3. Пуцентайло П. Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємства // Навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.

Нагорна І. В., к.е.н.,
Малєєва В. Ю., здобувач освіти,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ДОНОРСЬКА ДОПОМОГА ЯК МЕТОД ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Загальні втрати економіки України через війну коливаються від 564 млрд дол. до 600 млрд дол. [1]. Відбудова потребуватиме зовнішніх ресурсів, як і в інших країнах, що зазнавали воєнних конфліктів чи значних стихійних лих.

Міжнародний досвід та кращі практики відновлення були описані авторами в окремому документі «Аналіз міжнародного досвіду та найкращих практик щодо прозорості та підзвітної відбудови» [2].